

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ

Αθήνα, 11-07-2017
Α.Π.: 77486 /ΕΥΚΕ 5873

**ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Αθήνα
Ταχ. Κώδικας : 105 63
Πληροφορίες : Σπυρ. Σπυρόπουλος
Τηλ.: 210 3742072
Fax: 210 3742063
E-mail: s.spiropoulos@mnec.gr

**Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
(ηλεκτρονικά)**

ΘΕΜΑ: Προσκλήσεις Άξονα Προτεραιότητας 8 και 9β του ΠΕΠ Κεντ. Μακεδονίας
ΣΧΕΤ.: Προσκλήσεις με κωδ.: 057.8iii, 058.8v, 059.8v, 061.9i, 062.9i, 063.9iii, 064.9iii

Σε συνέχεια της συνάντησης που έλαβε χώρα στην έδρα της ΕΥΚΕ με αντικείμενο την ανταλλαγή απόψεων αναφορικά με την ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης στις υπό σχεδιασμό προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων πράξεων συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, σημειώνονται τα εξής:

Α. 1. Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως.

Επιχείρηση θεωρείται οποιοσδήποτε φορέας που ασκεί οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει, τον τρόπο χρηματοδότησής του και από το εάν ο χαρακτήρας του είναι ή όχι κερδοσκοπικός (με βάση τη νομολογία του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου, οι μη κερδοσκοπικές οντότητες μπορούν επίσης να προσφέρουν αγαθά και υπηρεσίες στην αγορά). Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί, η οποία πρέπει να είναι οικονομική.

Οικονομική δραστηριότητα θεωρείται η προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά. Η απάντηση στο ερώτημα εάν υφίσταται μια αγορά για ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες εξαρτάται

από τον τρόπο με τον οποίο οι υπηρεσίες αυτές οργανώνονται στο οικείο κράτος μέλος και συνεπώς μπορεί να διαφέρει από το ένα κράτος μέλος στο άλλο.

Στο πλαίσιο της προσπάθειας εκσυγχρονισμού των κρατικών ενισχύσεων, η Επιτροπή με την επικαιροποιημένη Ανακοίνωση της **(Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (2016/C 262/01))** παρέχει περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τις βασικές επιμέρους έννοιες (ύπαρξη μιας επιχείρησης, τη δυνατότητα καταλογισμού του μέτρου στο Δημόσιο, τη χρηματοδότησή του μέσω κρατικών πόρων, τη χορήγηση πλεονεκτήματος κλπ).

2. Σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη μας, μέσω των υπό σχεδιασμό προσκλήσεων αναμένεται η υποβολή προτάσεων υλοποίησης πράξεων με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών (α) συμβουλευτικής υποστήριξης, (β) ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, (γ) κατάρτισης, (δ) πιστοποίησης, σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ανέργους, αστέγους, άτομα που διαβιούν σε επίπεδο απόλυτης φτώχειας, φυλακισμένους/αποφυλακισμένους, άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις κλπ.)

Οι ανωτέρω αναφερόμενες υπηρεσίες συνιστούν οικονομική δραστηριότητα δεδομένου ότι και άλλοι παράγοντες προτίθενται και δύνανται να παράσχουν τις υπηρεσίες αυτές στη σχετική αγορά. Συνακόλουθα, οι πιθανοί Δικαιούχοι της χρηματοδότησης που θα παράσχουν τις σχετικές υπηρεσίες, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει, τον τρόπο χρηματοδότησής του και από το εάν ο χαρακτήρας του είναι ή όχι κερδοσκοπικός, θεωρούνται επιχειρήσεις.

3. Πρέπει συνεπώς να διαπιστωθεί, εάν πληρούνται σωρευτικά για τους πιθανούς Δικαιούχους οι τέσσερις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης:

α) χρηματοδότηση με κρατικούς πόρους,

β) επιλεκτική μεταχείριση,

γ) χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος και

δ) νόθευση του ανταγωνισμού και επίδραση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

Από τα γενικά στοιχεία που έχουν τεθεί υπόψη μας, προκύπτει ότι πληρούνται η πρώτη, η δεύτερη και η τέταρτη προϋπόθεση, δεδομένου ότι (α) η χρηματοδότηση των πιθανών Δικαιούχων θα προέρχεται από κρατικούς και ενωσιακούς πόρους, (β) υφίσταται ουσιώδης επιλεκτικότητα αφού η χρηματοδότηση προορίζεται τυπικά για ορισμένες μόνο επιχειρήσεις και (γ) οι ανωτέρω δράσεις συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες που είναι ανοικτές στον κοινοτικό ανταγωνισμό.

4. Αναφορικά με την τρίτη προϋπόθεση του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ, της χορήγησης οικονομικού πλεονεκτήματος, σημειωτέα τα ακόλουθα:

Β. 1. Η χρηματοδότηση των πιθανών Δικαιούχων δεν θα τους παρείχε οικονομικό πλεονέκτημα, εφόσον είχαν επιλεγεί προκειμένου για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας παροχής υπηρεσιών σύμφωνα με τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου (ίση μεταχείριση των υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της

διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού, αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης υπηρεσιών που παρέχονται από ανάλογους φορείς κατάρτισης του εξωτερικού), ώστε να διασφαλίζεται η όσο το δυνατόν καλύτερη λύση με το χαμηλότερο κόστος.

2. Εφόσον δεν διενεργηθεί ανοικτή δημόσια διαγωνιστική διαδικασία παροχής υπηρεσιών σύμφωνα με τα αναφερόμενα ανωτέρω (υπό στ. 7), θα μπορούσε θεωρητικά να υποστηριχθεί ότι κατ' αρχήν δεν χορηγείται οικονομικό πλεονέκτημα στον δικαιούχο αν η σχετική χρηματοδότηση καλύπτει μόνον το απολύτως αναγκαίο κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας, όπως αυτό προσδιορίζεται βάσει των τιμών της αγοράς. Τονίζεται όμως ότι σε μία τέτοια περίπτωση είναι εξαιρετικά δύσκολο να ελεγχθεί κατά πόσον τηρούνται οι τιμές της αγοράς και να αποδειχθεί ότι δεν υπάρχει τυχόν υπερτιμολόγηση. Σε περίπτωση που δεν γίνει δεκτή η επιχειρηματολογία περί μη υπερτιμολόγησης μετά από έλεγχο αρμόδιου οργάνου, τότε υφίσταται εκ του αποτελέσματος οικονομικό πλεονέκτημα που χορηγείται επιλεκτικά στον δικαιούχο.

3. Συμπερασματικά, η πλήρωση των ανωτέρω αναφερομένων υπό στ. Β.1. εξασφαλίζει την μη χορήγηση επιλεκτικού οικονομικού πλεονεκτήματος στους δικαιούχους και συνακόλουθα τη μη σωρευτική πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

Γ. 1. Εναλλακτικά, οι ανωτέρω υπηρεσίες θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ). ΥΓΟΣ είναι υπηρεσίες που παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία τις διακρίνουν από άλλες οικονομικές δραστηριότητες. Ελλείψει ειδικών κανόνων της Ένωσης που προσδιορίζουν το πεδίο για την ύπαρξη ΥΓΟΣ, τα κράτη μέλη διαθέτουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τον χαρακτηρισμό μιας συγκεκριμένης υπηρεσίας ως ΥΓΟΣ και τη χορήγηση αντιστάθμισης στον πάροχο υπηρεσίας. Η αρμοδιότητα της Επιτροπής στο πλαίσιο αυτό περιορίζεται στον έλεγχο του εάν το κράτος μέλος έχει κάνει προφανές σφάλμα κατά το χαρακτηρισμό της υπηρεσίας ως ΥΓΟΣ και στην αξιολόγηση κάθε ενδεχόμενης κρατικής ενίσχυσης που παρέχεται στο πλαίσιο της αντιστάθμισης.

2. Από το άρθρο 106 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ συνάγεται ότι επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη λειτουργία ΥΓΟΣ είναι επιχειρήσεις στις οποίες έχει ανατεθεί «ιδιαίτερη αποστολή». Σε γενικές γραμμές, η ανάθεση «ιδιαίτερης αποστολής δημόσιας υπηρεσίας» υποδηλώνει την παροχή υπηρεσιών τις οποίες δεν θα αναλάμβανε ένας φορέας που μεριμνά περί των ιδίων εμπορικών συμφερόντων ή τουλάχιστον δεν θα τις αναλάμβανε στην ίδια έκταση ή υπό τις αυτές προϋποθέσεις. Κατά την εφαρμογή του σχετικού με το γενικό συμφέρον κριτηρίου, τα κράτη μέλη ή η Ένωση δύνανται να συνδέουν την παροχή τέτοιων υπηρεσιών με συγκεκριμένες υποχρεώσεις.

3. Δεν θα ήταν σκόπιμο να συνδεθούν συγκεκριμένες υποχρεώσεις παροχής δημόσιων υπηρεσιών με μια δραστηριότητα που ήδη παρέχεται ή μπορεί να παρασχεθεί ικανοποιητικά και υπό όρους, π.χ. τιμής, αντικειμενικών χαρακτηριστικών ποιότητας, συνέχειας και πρόσβασης στην υπηρεσία, που συνάδουν με το δημόσιο συμφέρον όπως το καθορίζει το κράτος, από επιχειρήσεις που λειτουργούν υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς. Όσον αφορά το θέμα του κατά πόσο η υπηρεσία μπορεί να παρασχεθεί από την αγορά, η εκτίμηση της Επιτροπής περιορίζεται στο να ελέγξει εάν το κράτος μέλος έχει διαπράξει πρόδηλο σφάλμα.

4. Περαιτέρω στις ΥΓΟΣ το κρίσιμο ζήτημα είναι κατά πόσον η κρατική αντιστάθμιση, που χορηγείται στην επιχείρηση που παρέχει την ΥΓΟΣ, συνιστά κρατική ενίσχυση. Στο πλαίσιο αυτό, ο ορισμός, η οργάνωση και η χρηματοδότηση των ΥΓΟΣ άπτονται κυρίως των κανόνων κρατικών

ενισχύσεων, οι οποίοι εμπεριέχονται στη νομολογιακή αρχή Altmark και στη Δέσμη ΥΓΟΣ του 2012, όπου όμως εμπλέκονται και ζητήματα που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις. Πάντως, η ανάθεση μιας υπηρεσίας ως ΥΓΟΣ δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η κρατική αντιστάθμιση που χορηγείται για την παροχή της ΥΓΟΣ αποτελεί οπωσδήποτε και κρατική ενίσχυση.

5. Σε περίπτωση επιλογής του εναλλακτικού σεναρίου υλοποίησης των σχεδιαζόμενων πράξεων ως ΥΓΟΣ, η ΕΥΚΕ παραμένει στη διάθεσή σας να συνδράμει για την επιλογή της καταλληλότερης νομικής βάσης.

Η Προϊσταμένη της Ε.Υ.Κ.Ε.

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημ. Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Π. Κορκολή
- Γραφείο Προϊστ. Ε.Α.Σ., κ. Φίρμπα
- ΕΥΚΕ
- ΕΥΣΕΚΤ

ΑΚΡΙΒΕΙΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΘΑ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ)
Κ.Ο.Β.Ε.
Γιαννιώτης Κοτζιάς